

GOŃNIEC KRAKOWSKI

Redakcja i Administracja:
Kraków, ul. Dunajewskiego Nr. 7.
Telefon 2502. — P. K. O. Nr. 140.011.

20M

Prenumerata wynosi w Krakowie miesięcznie **M 480**, z odnośnieniem do domu **M 520**. Zamiejscowa **M 540**. Zagranicą **640**.
Rękopisów Redakcyja nie zwraca.

Ogłoszenia: Wiersz nonpareilowy w zwykłych ogłoszeniach Mk 30. — Układ tabelaryczny Mk 40. — Drobne od wyrazu Mk 10. — Matrymonialne i korespondencyja prywatna Mk 15. Nadesłane Mk 75. — Nekrologi Mk 40. — Komunikaty po kronice Mk 90. — Głosy społ. i dział ekonomiczny Mk 80. — Na 1-ej stronie Mk 120. — Ogłoszenia zagraniczne 50% drożej. Załączniki przyjmuje się wedle umowy. Wszystkie komunikaty należy nadsyłać **wprost** do Admin. „Gońca Krakowskiego”. Ko-nun. przesyłanych Redakcyi, uwzględniać się **nie będą**.

Nr. 338.

Kraków, poniedziałek 12. grudnia.

Rok IV.

Do Czytelników „Gońca Krakowskiego“!

Kraków, 11 grudnia.

Wydawnictwo nasze wstępuje obecnie w **nowy okres** swego istnienia. Oto w dniu dzisiejszym **przejmuje „Gońca Krakowskiego“** z rąk dotychczasowych wydawców **Akcyjna Spółka Wydawnicza**, której nakładem ukazuje się już szereg pism codziennych i peryodycznych na ziemiach polskich. W związku z zaszłą zmianą ustąpił posel Józef Rączkowski ze stanowiska naczelnego redaktora.

Akcyjną Spółkę Wydawniczą stworzyło grono obywateli, którzy postawili sobie za cel powołanie do życia silnej, **bezpartyjnej** prasy, służącej wyłącznie polskiemu interesowi państwowemu i narodowemu. W skład Komitetu Wykonawczego Spółki wchodzi pp.: Dyrektor **Karol Grodki**, Dyrektor **Maryan Turcki** i adw. **Dr. Czesław Nieduszyński**.

Już powyżej zaznaczyliśmy **linie wytyczne**, po których poruszać się będzie działalność publicystyczna „Gońca Krakowskiego” w nowym okresie. **Bezpartyjność**, czy raczej **ponadpartyjność**, dobro państwa i narodu, — oto podstawy naszej ideologii.

Szczęśliwi jesteśmy, że takie właśnie hasła możemy wywiesić nad naszym warsztatem pracy. Są one bowiem same przez się **usymbliczowaniem** tej wielkiej, **dziejowej przemiany**, która sprawiła, że wyszliśmy z rzędu ludów **podbitych** i zajęliśmy znowu należne nam miejsce wśród narodów **państwowych**. Mamy dziś własne państwo, więc służba jego potrzebom i celom jest już i możliwa i **konieczna**. Państwo to zaś jest państwem **narodowym**, jest domem, który zbudowało sobie społeczeństwo polskie i pod którego osłoną wytwarzać będzie nowe wartości, rozwijać pełnię swych sił politycznych, społecznych, gospodarczych i kulturalnych.

Interesy państwa i narodu są najzupełniej zbieżne i uzupełniają się nawzajem. Państwo może zapewnić sobie pomyślny byt tylko wówczas, gdy opiera się na woli świadomego swych celów organizmu narodowego, naród zaś może tylko wówczas spełnić swą misję dziejową, jeśli jest panem na własnej ziemi, jeśli sam może kształtować formy swego bytu, regulować swe urządzenia i potrzeby.

Pierwszym nakazem polskiej racji stanu, pierwszą gwarancją trwałości gmachu państwowego jest więc **wytrzymałość** i spoi-

wość gruntu, na którym się wznosi. Kto pragnie, by państwo rosło w siłę i potęgę, kto chce z narodu wydobyć najwyższą sumę zdolności twórczych — ten musi dbać też o **siłę wewnętrzną** społeczeństwa, o jego możliwie największe **zcałkowanie**, o jego **zdrowie moralne**.

Czy tak jest w Polsce dzisiejszej?

Niestety! Obraz przedstawia się wcale nie różowo. Miał podporządkowania interesu osób czy grup interesom państwa, widzimy ciągle **lekceważenie potrzeb państwowych**, podkopywanie autorytetu jego nakazów i władz. Miał postępującego **zcałkowania** widzimy **rozpraszanie**, dochodzące do potwornych rozmiarów. Zamiast wyzwalania się organizmu z jadu, sączonego w jego krew przez półtora wieku niewoli, musimy patrzeć z przerażeniem na mnożące się objawy **moralnego zatrucia**, które doprowadza do zwyrodnienia na każdym polu. Nasza polityka wewnętrzna prowadzona jest w atmosferze niesłuchania dusznej; roi się w niej od **wzajemnych kłamstw i oszczerstw**, a „zapaśnicy”, których wzrok wystarczy, by dojrzeć każdą słabostkę przeciwnika, tracą tylko jedno z oczu — dobro ogółu i przyszłość państwa.

Złagodzenie walk partyjnych, oczyszczenie atmosfery polskiej z najsmutniejszych pozostałości niewoli: z trujących miazmatów — musi stać się rzeczywistością i to w jak najkrótszym czasie. Powoli zaczynają to rozumieć szerokie sfery naszego społeczeństwa. I tu właśnie zaczyna się **zadanie państwowej, ponadpartyjnej prasy**. Podtrzymać zbawczą świadomość tam, gdzie ona istnieje, szerzyć ją tam, dokąd jeszcze nie dotarła, być stałym, donośnym głosem narodowego sumienia — to istotnie zadanie wdzięczne, choć wcale niełatwe.

Nowe kategorie myślowe, nowe zasady etycznego odczucia trzeba wprowadzić naturalnie nie tylko w dziedzinę polityczną, ale winno się nimi napełnić całokształt życia polskiego. Tak n. p. w dziedzinie gospodarczej nastąpić musi nawrót od **rozwydrzonego egoizmu do społecznego punktu widzenia**, od **lekkich**, a nieproduktywnych **zarobków** do działania twórczego, któreby dało krajowi nowe, realne warsztaty pracy.

Niezmiernie ciężkim problemem jest wzmocnienie **peccucia praworządności**, opartego na szczerze pojętych hasłach demo-

kracji. Nie wolno nam dopuścić do tego, aby się w stosunki polskie wkradła samowola czy anarchia. Każdy obywatel Rzeczypospolitej musi spełniać swe **obowiązki**, ale być także pewnym **całkowitej ochrony** ze strony państwa, musi mieć **gwarancję pełni praw**, jakie mu indygenat obywatelstwa nadaje. Bez praworządności niema organizacji, bez organizacji niema państwa.

Hasła, którym służyć chcemy, winny się stać **własnością ogółu**. Dlatego też będziemy starali się oświetlać wszelkie zjawiska w **sposób popularny**, nie obniżając jednak poziomu naszej publicystycznej pracy.

Rozumiemy też, że życie współczesne jest czymś niesłychanie skomplikowanym, składającym się z tysiąca funkcji, pozornie mało ze sobą mających wspólnego. Wydawnictwo „Gońca Krakowskiego” będzie uważało za swój obowiązek **dokładne informowanie o wszystkich przejawach życia**, starając się uniknąć hipertrofii jednej tylko dziedziny.

Wstępując w nowy okres działalności, dziękujemy tym licznym rzeszom czytelników, które się dotąd wokół naszego pisma skupiały i liczymy na poparcie jaknajszerszych kół, wszystkich warstw i stanów.

Chcąc należycie spełnić podjęte przez się zadanie, przeprowadziło Wydawnictwo „Gońca Krakowskiego” szereg doniosłych ulepszeń w zakresie technicznym.

Przedewszystkiem **rozszerza pismo nasze swoje łamy**. Począwszy od numeru gwiazdkowego, ukazywać się będzie

„GOŃNIEC KRAKOWSKI” W WIĘKSZEJ OBJĘTOŚCI,

a to naprzemian w 12 i 10 kolumnach druku. Dzięki temu będzie mogło pismo nasze uwzględnić w większej niż dotąd mierze cały szereg doniosłych zagadnień i rozwinąć wszystkie dotychczasowe działy redakcyjne.

Specjalną uwagę — jak to już wspomnieliśmy — poświęciło Wydawnictwo wyposażeniu „Gońca Krakowskiego” w dokładne, obfite i szybkie informacje. Szereg świeżo pozyskanych korespondentów w kraju i w najważniejszych centrach zagranicy zapewnia „Gońcowi Krakowskiemu” sprawną obsługę telegraficzną i telefoniczną.

W dziale politycznym, społecznym i gospodarczym przemawiać będą do Czytelników **pierwszorzędni publicyści i fachowcy**, którzy w formie przystępnej dla najszerszych warstw zajmą się wszystkimi, ogół polski interesującymi problemami.

W dziedzinie literackiej i artystycznej nawiązało Wydawnictwo kontakt z gronem wybitnych pisarzy.

Obfity dział aktualnych i ciekawych wydarzeń życia codziennego uzupełniać będzie treść „Gońca” w nowej fazie jego rozwoju.

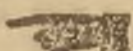
WYDAWNICTWO.

UBRANIA PALTA FUTRA

wykonuje terminowo, starannie i podług najnowszych żurnali — firma
HOJTASZ i WOŁKOWICZ, KRAKOW,
Telefon Nr. 3346 ulica Podwale L. 5

Ceny nader przystępne

Specjalny dział krawiectwa damskiego

Sejm węgierski otoczony wojskiem.

Horthy grozi dyktaturą wojskową.

(Od korespondenta „Gonca Krakowskiego”).

Budapeszt, 19 grudnia.

Sytuacja na Węgrzech, na skutek toczącego się procesu „karlistów”, silnie się w ostatnich czasach zaostrzyła. Stanowisko rządu, zdeklarowane jasno, nie znalazło odpowiednio podobnego gruntu w parlamencie. Konflikt, jaki się na tem tle zarysował między rządem a Izłą, osiągnął obecnie punktu kulminacyjnego.

Oto wczoraj zawezwał do siebie naczelnik państwa Horthy, przywódcę partii małorolnych, Szabo i zagroził mu rozpędzeniem Zgromadzenia narodowego, jeśli Zgromadzenie zechce sprezentować się postanowieniom rządu w odniesieniu do aresztowania przywódców ruchu monarchistycznego. Horthy wspominał następnie, że nowy sekretarz stanu Gömbös jest już upoważniony do natychmiastowego zastożowania wszelkich wojskowych środków, jeśli Zgromadzenie narodo- we zażąda uwolnienia karlistów.

W czasie między rozwiązaniem obecnego sejm- u a wyborami do nowego (na wiosnę 1922 r.) ma być zaprowadzona **prawidłowa**

DYKTATURA WOJSKOWA

pod kierownictwem Gömbösa. Horthy zwrócił się

wreszcie z zapytaniem do p. Szabo, czy spodzie- wa się w tych warunkach zwycięstwa swej par- tyi przy nowych wyborach. Odpowiedź p. Szabo nie jest znana.

Napięcie sytuacji ilustruje najdosadniej fakt, że w czasie wczorajszych posiedzeń parlamentu gmach Zgromadzenia narodowego

OTOCZYŁO WOJSKO.

Izba posłów nie spodziewała się weale ulti- matum ze strony Horthyego z pewnością, a zwłaszcza nie myślała o niemi najsilniejsza par- tyja małorolnych. Przebieg audyencji p. Szabo wywołał w Sejmie niemalą konsternację.

Jakie wyjście znajdzie Izba z sytuacji, zaog- niętej przez ultimatum naczelnika państwa, nie można jeszcze dzisiaj powiedzieć. Okres, któ- ry obecnie przeżywają Węgry, jest bez wątpli- eństwa decydującym w walce pojęć i przyczyni się znacznie do zdeklarowania oblicza politycznego tego państwa. Życzyćby sobie należało, aby tę próbę szczęśliwie przeżyły i aby w końcu wyło- sily jasną, wyraźną formę rządu w kierunku re- publikańskim.

Następny punkt porządku dziennego stanowił projekt rządowy w przedmiocie podniesienia po- datku i dodatków do podatków.

Przeciw tej ustawie wypowiedzieli się p. Kas- sik (czeski nar. socjal.) i Böhök (słowacka par- tyja ludowa), którzy określili projekt rządu jako złamanie słowa, gdyż rząd przyrzekł podatków nie powiększać. Mówca słowacki nawołuje do

ZERWANIA Z PRASKIM CENTRALIZMEM.

Postawie słowacy sekundowali mu z całą es- nergią, wśród bezustannych wykrzyków.

P. Juriga woła: **Bośnia Nowa Austria!**

Wszyscy następnii mówcy dolewali olwy do ognia.

P. Rajman zarzucał rządowi, że rujnuje prze- myśl swoją polityką podatkową i że daje przy- rzeczenia, których nie dotrzymuje.

Okrzyki, wrzawa.

P. Mlcoch wołał ze wściekłością: To nieuczci- wa robota ze strony rządu!

P. Rajman wskazywał znowu na tak niespra- wiedliwy rozdział podatków, że trudno przypu- ścić, aby ci, którzy te podatki rozdzielają, byli przy zdrowych zmysłach.

Nowa fala wrzawy.

P. Mlcoch woła w uniesieniu: **Ależ to są pla- ni przez państwo prowokatorzy!**

Inny z kolei mówca wskazuje dalej na urzę- dnika podatkowego Jagosa, który groził prze- myślowcom bojkotem za to, iż się na niego skar- żyli.

P. Mlcoch: Skandal! Wstyd!

Burza przybrała niesłychane rozmiary.

P. Rajman: Przy takim systemie trudno mieć zaufanie do rządu.

P. Mlcoch woła: I do urzędników!

Mowę Rajmana przyjęła jego partya demu- stracyjnie burzliwymi i długotrwałymi oklaskami. Do demonstracji przyłączyła się i galerya, przyczem przyszło do ostrej wymiany słów pomię- dzy narodowymi demokratami i czeskimi przemysłowcami. Nawet wezwanie następnego mówcy p. Petrovicki, aby nie powiększać ob- strukcji „wrogich państwu elementów”, nie od- niesło skutku. Wśród ogólnego chaosu i wrza- wy przyszło do głosowania. Izba przyjęła rezolu- cję kompromisową.

Czechy wobec wewnętrznej katastrofy!

Po burzy narodowościowej, burza społeczna. — Nowy skandal w Izbie praskiej. Rewelacje o przekupstwie urzędów państwowych.

(Tel. wł. „Gonca Krakowskiego”).

Praga, 20 grudnia.

Onegdajsze posiedzenie sejmu praskiego, (o którym wczoraj doniósł „Goniec Krak.” w odno- snej depeszy, — Red.), ujawniła rozpoczęte an- tagonizmy narodowościowe i zdecydowaną opo- zycję Słowaków na skutek Czechizowania Sło- waczyzny. Następnego zaraz dnia przeżyła Izba praska burzę, tym razem na tle społecznym.

Pierwsze zwiastuny burzy dały się już zau- ważyć w czasie mowy p. Paszyrka, który mię- dzy innemi nazwał urząd handlu zagranicznego „ogniskiem korupcyi”. Gdy następnie omawia- no projekt ustawy odnośnie do małżeńs i wcią- gnięcia podatków zdrowotnych do wszystkich podatków bezpośrednich,

WYBUCHA JUŻ BURZA Z CAŁĄ NAMIEŃ- NOŚCIĄ.

w czasie której oskarżano rząd o złamanie slo- wa i chrzczone go okłęgami. Na koniec doszło do nieopisanego tumultu, w którym czynny ud-ział brała i galerya.

Szczegóły przebiegu drugiego z kolei „atrak- cyjnie” burzliwego posiedzenia przedstawiają się następująco:

Posiedzenie otworzył prezydent Tomaszek. Za- raz przy pierwszym punkcie sprawozdania wy- działu przemysłu i handlu zagranicznego wybu- chła burza na ławach czeskich przemysłowców v. P. Paszyrka poddał ostrej krytyce działalność urzędu dla handlu zagranicznego i wśród namiętnych okrzyków swych towarzyszy nazwał ten urząd

ORGANIZM KORUPCYI.

Jego partya domaga się natychmiastowego przeprowadzenia likwidacyi tego urzędu. Następ- nie atakował rząd za systematyczne upośledza- nie przemysłowców, przyczem rozgrywały się bezustanne awanturnicze sceny między zwolere- nikami mówcy a czeskimi narodowymi socyali- stami. Hałas wzmożł się jeszcze silniej, gdy na trybunę wszedł sprawozdawca Slavicek, który zarzucił rządowi handlu zagranicznego nadu-życia. Czescy przemysłowcy potężyli z wściekło- ścią atakować rząd i panujący system polityki

handlowej. Po długim przyprowadzaniu do por- ządku udało się wreszcie przewodniczącemu poddać pod głosowanie ustawę, która została przyjęta głosami czeskimi przeciw głosom Sło- waków i czeskich przemysłowców.

Czeski militarizm największy na świecie.

(m. m.) Parlament czechosłowacki uchwalił 50 miliardów kredytu na cele zbrojenia. „Prager Tagblatt” wykazuje w artykule, popartym cyfo- wemi danymi, że Czechosłowacya posiada obec- nie najsilniejszą stosunkowo armię na świecie. We Francyi na 51 obywateli przypada jeden żoł- nierz, podczas gdy w Czechosłowacyi stosunek

ten wynosi jeden do 45. 300.000 żołnierzy w ar- mii czeskiej stanowią 2'21 procent całej ludno- ści, kiedy francuska armia, złożona z 820.000 lu- dzi, reprezentuje tylko 1'97 procent ludności. Ar- mia czechosłowacka jest stosunkowo silniejszą od armii państw sąsiednich, od armii polskiej, rumuńskiej, jugosłowiańskiej.

O ratunek dla nauki polskiej.

Rozpaczliwe położenie profesorów. — Czekaj nas katastrofa na polu nauki. — Jak zaradzić ziemi?

Kraków, 11 grudnia.

(t) W przyszłym tygodniu wyjeżdżają do Warszawy do ministra skarbu Michalskiego o- raz premera Ponikowskiego rektorowie wszyst- kich najwyższych uczelni całej Polski w spr-awie uposażenia tych uczelni.

Jest smutną prawdą, że profesorowie szkół najwyższych są w naszym państwie najgerzej sytuowani z warstwy pracowników umysło- wych. Szermierze nauki, jakimi są profesoro- wie wszechnie powinni być tak uposażeni, by mogli cały swój czas poświęcać jedynie nauce, nie uciekając się do pobocznych zajęć.

Następną obecnego upośledzenia tych, którzy mają wychowywać i kształcić przyszłych urzę- dników, nauczycieli, lekarzy itp. fachowo i inte- lektualnie do życia przygotowanych obywateli muszą się odbić fatalnie na samych uczelniach oraz na składzie i poziomie ich gron profesor- skich.

Już dzisiaj jesteśmy świadkami zgnębnej de- zorganizacyi, a zwłaszcza opuszczania posterun- ków naukowych przez najtęższe jednostki na polu nauki i dydaktyki.

Rząd polski musi znaleźć środki konieczne dla należytego wynagrodzenia a kilkuset profeso- rów uczelni najwyższych; państwo polskie win- no dbać o utrzymanie charakteru naukowego swych uniwersytetów, politechnik i akademij na dostatecznie wysokim poziomie.

Jeżeli polskie wszechnie nie dostarczą pań- stwu odpowiedniej ilości i jakości ukwalifi- kowanych pracowników, to kraj nasz zalega i opazuje nie tylko obce kapitały, lecz również i zagranicznych specjalistów, ujmując całkowicie w swe ręce główne warsztaty pracy wytwórczej. Sądzić należy, że obecnie przez rektorów wszyst- kich wyższych polskich uczelni podjęta akcyja w kierunku zapewnienia profesorom odpowied- nych warunków życia, zostanie uwieńczona po- myślnym wynikiem dla dobra nauki i społe- czeństwa.

WEDLE POLECEŃ LEKARSKICH NAJDEALNIEJSZYM ŚRODKIEM PRZECIW

atakam podagrycznym, ischias, reumatyzmowi mięśni, stawów, nerwobolom, bólam krzyżów, migrenie, kłociu w bokach, porażeniom — jest

„SAPOMENTHOL” MATULI

Fabryka: EUG. MATULA Sp. z ogr. odp. W KRAKOWIE, UL. C. NIEĆKOW L. 17

Do nabycia tylko w oryginalnych opakowaniach we wszystkich aptekach i składach aptecznych.

Stosowany od wielu lat w szpitalach z najlepszym skutkiem.

WIECZORNY KURS BUCHALTERYJNO-HANDLOWY

w rząd. zatwierdzonej szkole HERMES

Jana Pilcha w Krakowie, Floryańska 39, II. p.

rozpocznie się 12 grudnia b. r. Wpisy codziennie.

Nauki udzielał będzie kierownik kursów osobiste.

Kursa pisania na maszynach wszelkich syst. rozpocząć można każdego czasu. Absolwenci kursów otrzymują świadectwa.

Złodziejka dzieci.

TAJEMNICZA ZŁODZIEJKA DZIECI. — DWOJE NIEMOWLĄT SKRADZIONYCH W 2 TYGODNIACH. — TAJEMNICZA PIELĘGNIARKA. — W BIURZE MAMEK. — ELEGANTKA Z BANDAŻEM NA USTACH. — ODWIEDZINY U POŁOŻNEJ NA MONTMARTRE. — ZBRODNIA CZY GEOROBLIWE MANIACTWO? — W POSONI ZA SPUSCZYNĄ? — 1 ZŁODZIEJKA W 3 POSTACIACH.

Paryż, 8 grudnia.

(1.) Żądny sensacyj tłum paryski nie ma istotnie wytchnienia; nie pozostał jeszcze emocjonować się procesem Landru a już przyżywa nowe silne dreszcze: tym razem miejsce tajemniczych morderstw zajęły

KRADZIEŻE DZIECI.

Zacząło się to przed dwoma tygodniami. Pewna młoda matka opuszczała wraz ze swym noworodkiem jeden ze szpitali paryskich, gdy na podwórzu szpitalnym podbiegła do niej jakaś pielęgniarka z wzwaniem: „Proszę wrócić jeszcze na chwilkę do kancelarii szpitalnej dla odebrania osobistych dokumentów.” Równocześnie pielęgniarce zaproponowała usłudze, iż aby oszczędzić zmęczenia matce potrzyma przez ten czas jej dziecko. Młoda kobieta przyjęła tę propozycję, gdy jednak po daremnym wypytywaniu się w kancelarii szpitalnej, gdzie o żadnej takiej pielęgniarce nic nie wiadomo, powróciła na podwórzo szpitalne, ujrzała z przerażeniem, że

NIEMA ANI PIELĘGNIARKI, ANI DZIECKA.

Poszukiwania policji nie dały żadnego rezultatu.

Po dwu tygodniach zdarzył się znowu fakt tajemniczego porwania dziecka, tym razem w odmiennych warunkach.

Do biura mamek przybyła jakaś młoda elegancka kobieta i oświadczyła, że pragnie wziąć do siebie na służbę zdrową mamkę. Wybór jej padł na niejaką Passpout która trzymała na rękach ładnie zdrowe niemowlę. Elegancka dama oświadczyła z kolei, że potrzebuje tej mamki dla dziecka swej siostry, której musi dopiero opowiedzieć o swym wyborze, i obiecała powrócić nazajutrz. W miejsce jej przyszła tym razem na drugi dzień owa rzekoma siostra; twarz miała ukrytą w wysokim futrzanym kołnierzu, i twierdziła, że cierpi ma dotkliwy ból zębów, tudzież że ma ranę na twarzy, którą musi zakrywać. Gdy rozchyliła futro okazało się istotnie, że ma

ZABANDAŻOWANE USTA.

(Policja przypuszcza, że bandaż ten był umyślny w celu zakrycia jakiegoś szczególnego znaku, po którym możnaby ją łatwo poznać.) Pani ta oświadczyła ma odchodem, że zapomniała w domu pieniędzy, podając jednak że nazywa się Norgen i mieszka w Viroflay, pod Paryżem, poleciła kierownicze biura zgłosić się pod wskazanym adresem po odbiór należnej kwoty za pośrednictwem w znalezieniu służącej. I opuściła biuro wraz z mamką, dzierżącą w ramionach swe dziecko. Tego samego dnia wieczorem służąca zgłosiła się do biura z doniesieniem,

ŻE JEJ SKRADZIONO DZIECKO.

Passpout opowiedziała, że jej przysła chlebowawczymi wodziła ją zrazu po rozmaitych ulicach, poczem wsiadła do automobilu, by zawieść ją do lekarza przy ul. Rivoli, który miał wydać świadectwo, czy mamka jest zdrowa. W czasie jazdy autem pani Norgen wydobyła z kartonowego pudełka sliczny ubiór dziecięcy i, ustroiła dziecko. Gdy samochód zatrzymał się pod wskazanym adresem, rzekła pani Norgen do służącej:

— Masz tu 20 franków, pójdiesz na górę do lekarza który uprzedzony jest już o twojem przybyciu i czeka na ciebie. Gdy cię zbada i wystawi ci świadectwo lekarskie, zapłacisz mu i wrócisz do mnie; ja tu będę na ciebie czekała z dzieckiem!

„Lekarz jadł właśnie obiad, służąca musiała więc czekać przez dłuższy czas. Gdy opowiedziała mu potem o tej pani, czekającej na dole, oświadczył, że o niczym nie ma pojęcia, a wyjrawszy natychmiast przez okno, zobaczył, że niema na ulicy ani żadnego auta, ani pani z dzieckiem.

Cała ta tajemnicza sprawa wywołała w Paryżu dużą sensację. Śledztwo policyjne nie dało dotąd żadnych pozytywnych wyników. Policja poszukuje gwałtownie szofera, który włócił ową panią ze służącą i z dzieckiem do lekarza.

ZEZNANIA POŁOŻNEJ.

W parę dni po zniknięciu pierwszego dziecka z podwórza szpitalnego, pojawiła się w komisaryacie policji pewna położna z Montmartre'u i uczyniła następujące zeznanie:

— Około 15 października przybyła do mnie jakaś pani i zapytała, czy z pośród moich klientek nie zgodziłaby się która na oddanie swego dziecka. Gdy wyraziłam tej pani moje zdziwienie i oburzenie, zaczęła mi żywo perswadować, że chce adoptować dziecko i zamierza uczynić je spadkobiercą swego obrzytmego majątku. Z tem oświadczeniem pożegnała mnie.

Policja przypuszcza, iż rzekoma pielęgniarce ze szpitala, tajemnicza pani odwiedzająca położną na Montmartre i wreszcie zagadkowa klientka z biura mamek są wszystkie trzy jedną i tą samą osobą.

HYPOTEZY.

Policja paryska usiłuje rozwiązać zagadkę: czy chodzi tu o zbrodniarkę, czy też o jakąś chorobliwą maniaczkę? Istnieje jeszcze trzecie przypuszczenie: Jakaś kobieta, która po śmierci swego dziecka traci prawo do sukcesji, pragnie za wszelką cenę przywłaszczyć sobie cudze dziecko, by uradować majątek. Nie mogąc znaleźć matki chętnej do oddania swego niemowlęcia, porwała dziecko wychodzącej ze szpitala pani Labe, a prawdopodobnie po śmierci tegoż w dwa tygodnie później poszukiwała sobie nowej ofiary i wtedy wybór jej padł na dwumiesięczne dziecko p. Passpout w biurze mamek.

Śledztwo wykazało, że złodziejka dzieci podała w tem biurze fałszywe nazwisko, mieszkająca bowiem rzekomo w Viroflay pani Norgen jest tam zupełnie nieznana. Poszukiwania są tem trudniejsze, że autorka tak pierwszego jak i drugiego porwania, miała twarz starannie ukrytą: jedna pod zawojem pielęgniarce, druga pod bandażem i wysokim futrzanym kołnierzem.

Nadesłane.

Dnia 10 b. m. zmarła w Dębicy tamtejsza obywatelka

Julia ze Sterednickich Szczerbińska przeżywszy lat 70. Zmarła była wzorem cnót rodzicielskich. Osierociła 4-ro dzieci: Maryę Anielewską, żonę redaktora „Dziennika Ludowego” w Chicago, Jana Stanisława, dyrektora Krak. Oddziału Agencji Wschodniej, Dra Ludwika, adwokata przysięgł. w Warszawie i Helenę, nauczycielkę w Dębicy. Ś. p. Marya Szczerbińska zajmowała się żywo działalnością dobroczynną. Pogrzeb ś. p. Maryi Szczerbińskiej odbędzie się w Dębicy w niedzielę o 3 30 popoł., zaś w poniedziałek Nabożeństwo żałobne o 7 30 rano w kościele parafialnym w Dębicy.

Wszystkim, którzy z okazji naszych zaślubin w dniu 19 listopada b. r. przesłali nam życzenia — składamy tą drogą serdeczne
Bóg zapłać
Wojciech i Wanda Mustatowie

BRYLANTY,

perły, wyroby ze złota i srebra kupuje i sprzedaje
Magazyn jubilerski M. Wassermanna
Kraków, ul. ca Grodzka 10. 6067

Za 250 Mk.

nabyć można:

- 1 znakomite mydło toaletowe
- fiaszeczkę perfum
- wspaniały krem
- proszek do zębów
- szampon do mycia włosów

„Alba” Kraków, ulica Szczepańska 7.

MASZYNY GARBARSKIE

niezbędne przy wyrobie
skór miękkich i twardych

wyrabia Fabryka Maszyn

B-ci STEINBERG i Ska
Warszawa, Wrona 80

Od Wydawnictwa!

Mimo ciężkich warunków, jakie przeżywa Prasa polska w obecnej dobie, poczyniliśmy starania by — bez względu na ogromne koszty — wydać i w tym roku tradycyjny

Numer Gwiazdkowy

o znacznie powiększonej objętości, jakoteż okazały

Numer Noworoczny

W tym celu udało się Redakcyi pozyskać cały szereg nader cennych artykułów pierwszorzędných publicystów, tudzież wartościowych utworów literackich, artystycznych i okolicznościowych.

Ze względu na konieczność wczesnego ustalenia nakładu prosimy P. T.

Agencye prowincjonalne

o rychłe podanie nam zapotrzebowania numeru gwiazdkowego, jakoteż i noworocznego.

Ogłoszenia do powyższych numerów (w poczwórnym nakładzie) przyjmuje Wydawnictwo od 12 b. m. Pośpiech jest wskazany ze względu na znaczną ilość już otrzymanych zgłoszeń na większe inseraty.

Chwila bieżąca.

Kalendarzyk:

Damazego
Wschód słońca: 8:48
Zachód słońca: 4:58
Długość dnia: 8:10

Niedziela
11
Grudnia

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO.

Niedziela popoł.: „Baiki”.
Wieczór: „Dzieci salonu”.
Poniedziałek: „Kwiaty”.
Wtorek: „Kłatwa”.

TEATR M. OPERA I OPERETKA

Niedziela popoł.: „Noc w Wenecji”.
Wieczór: „Traviata”.
Poniedziałek: „Cavaleria Rusticana” i „Pajace”.

OPERETKA NOWOŚCI

Niedziela popoł.: „Zuzi”.
Wieczór: „Cyrkówka”.
Poniedziałek: „Cyrkówka”.
Wtorek: „Słownik hiszpański”.

WYKŁADY ZWIĄZKU LITERATÓW W DOMU ARTYSTÓW (PLAC SW. DUCHA).

Niedziela, prof. dr Józef Flach: „O moralności teatru”.

Zjazd wojewodów w Lublinie

Z Warszawy donoszą: Na 18 bm. zwołany został do Lublina zjazd wojewodów z całej Polski. Na tym zjeździe mają być obecni prezydent ministrów i minister Downarowicz.

Czesko-polskie rokowania kolejowe w Krakowie.

(1) Jak już donosiliśmy toczące się przez kilku dniami w sali posiedzeń rady miejskiej w Krakowie, obrady delegacji polsko-czeskiej w sprawie uzgodnienia granicznego ruchu kolejowego na stacji kolejowej Piotrowice zostały przerwane z tego powodu, że przedłożone przez delegatów czeskich warunki odszkodowania za współużywanie wspomnianej stacji, uznala delegacja polska za zbyt wygórowane.

Obecnie dowiadujemy się, że eksperci którzy zostali na skutek uchwały wysłani do Piotrowic, celem ścisłego zbadania kwestyi natury spornej zabawią na miejscu około dwóch tygodni, poczem złożą sprawozdanie delegacji polsko-czeskiej na najbliższym zjeździe, który się odbędzie w Krakowie prawdopodobnie w pierwszych dniach stycznia 1923 roku.

Pod obrady delegacji wejdą również sprawy graniczne stacji Cieszyn.

Konkordat z Watykanem

Z Warszawy donoszą: Rozpoczęła tu obrady zwołana przez Radę ministrów specjalna komisya dla opracowania konkordatu między Rzecząpospolitą Polską a Stolicą Apostolską. Na czele Komisyi stoi minister Stesłowicz, ponadto w skład komisyi wchodzi, minister spraw zagranicznych, spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i inni.

— 000 —

Polski konsul w Kłajpedzie

Z Warszawy piszą: Dotychczasowy konsul polski w Kłajpedzie p. Mahler został ze swego stanowiska odwołany. Konsulem polskim w Kłajpedzie przy komisji międzysojuszniczej mianowany został referent wschodniego wydziału w M. S. Z. p. Tadeusz Borkowski.

Nota sówietów do Finlandyi

Z Warszawy piszą: Nadeszły tu wiadomości, że rząd fiński otrzymał ostrą notę od sówietów z protestem przeciw apelowi Finlandyi, skierowanemu pod adresem Ligi Narodów w sprawie Karelii. Nota protestuje też przeciw rzekomej pomocy udzielonej przez rząd fiński powstańcom Karelii.

Gubernator w Irlandyi

Z Londynu piszą: „Daily News“ donosi że księżę Yorku, drugi syn króla angielskiego, został mianowany generalnym gubernatorem „wojennego państwa irlandzkiego“. Spodziewają się, że Irlandya przyjmie tę nominację z zadowoleniem.

Nadużycia w pocztowej kasie oszczędności.

Jak donoszą z Warszawy, ministerstwo skarbu stwoczyło nową, lotną komisję rewizyjną, która ma na celu przeprowadzenie rewizyi we wszystkich urzędach państwowych. Dotychczas komisya wykryła nieporządki w P. K. O. i w Urzędzie emigracyjnym, gdzie wszyscy urzędnicy zostali zawieszeni w swych czynnościach z powodu wielkich nieprawidłowości i nadużyć, na których ślady komisya natrafiła.

— 000 —

Napad rabunkowy.

Z Warszawy donoszą o zuchwałym napadzie na 28-letniego urzędnika Towarzystwa transportowego, Mieczysława Goldflussa. Szef, p. Goldflussa, p. Roman Kunkel, wręczył mu 500.000 marek i polecił wpłacić w pocztowej kasie oszczędności.

P. Goldfluss spóźnił się i kasa nie przyjęła pieniędzy, wobec czego skierował się on do biura. Gdy Goldfluss znalazł się w klatce schodowej przy skrócie na I piętro, otrzymał nagle silny cios w tył głowy tępym narzędziem, — potem jakiś opryszek usiłował wyrwać mu paczkę z gotówką. Mimo bólu, napadnięty nie stracił przytomności i nie pozwolił wyrwać sobie paczki.

Na krzyk wybiegli lokatorzy, lecz już napaścika nie zastali. Zamknięto bramę i zawiadomiono o napadzie policję. Na miejsce przybył niezwłocznie oddział policyjantów i aresztowano męczyznę, który widząc zamkniętą bramę, zadzwonił do technika dentystycznego, Gramasa. W komisaryacie okazało się, że jest to Wiktor Biały, ślusarz. Ujęty nie przyznaje się do napadu, mimo to wszystko przemawia za tem, że to on dokonał napadu.

Pojawienie się tyfusu plamistego.

(*) Jak się dowiadujemy, w niedaleko od Krakowa położonej wiosce Krzesławicach wybuchła epidemia tyfusu plamistego. Zaraza wybuchła przed kilku dniami i szerzy się w zastraszający sposób. W ciągu tych kilku dni zmarło kilkadziesiąt osób. W jednym dniu zmarło przeszło 20 osób.

Zachodzi obawa, że zaraza przeniesie się na okoliczne wioski, przypuszczamy więc, że odpowiednie czynniki zastosują wszelkie środki zaradcze, aby nie dopuścić do rozszerzenia się epidemii dalej.

— 000 —

Z SALI SĄDOWEJ.

Rozprawa o obrazę czci.

Wczoraj w sądzie pow. karnym w Krakowie rozpoczęła się rozprawa o obrazę czci popełnioną przez adwokata dra Kazimierza Ostrowskiego na osobie ppłk. korpusu sądowego dra Gizińskiego. Sprawa ta wzbudziła ze względu na osoby stron, ogólne zainteresowanie, zwłaszcza w sferach pra-

wniczych. Przedmiotem skargi było zażalenie, wniesione przez dra Ostrowskiego, jako obrońcę wojskowego do ministerstwa spraw wojskowych zawierające szereg poważnych zarzutów odnoszących się do urzędowania dra Gizińskiego w sądzie wojskowym. Skarga wymienia zaledwie kilka zarzutów, jakie dr Ostrowski podniósł w swym zażaleniu, a między innymi zarzut stronnictwa (czego prowadzenia rozpraw przez dra Gizińskiego. Podczas rozprawy, którą prowadził szef sądu dr Murdzęński, dr Giziński cofnął skargę o powyższe zarzuty, ograniczając się tylko do jednego zarzutu, który jego zdaniem dotyczy życia prywatnego. Z tego powodu zaraz na wstępie rozprawy zgłosił dr Giziński wniosek o wykluczenie jawności rozprawy.

Obrońcy oskarżonego adw. dr Gross i dr Oberlander oraz sam oskarżony złożyli oświadczenie, że zarzuty zażalenia odnoszą się wyłącznie do urzędowania a nie do życia prywatnego, wobec czego wykluczenie jawności nie znajduje uzasadnienia w ustawie. Sąd jednakże uwzględnił wniosek dra Gizińskiego o tajności rozprawy. Wobec dopuszczenia tajności zgłosił dr Ostrowski wniosek powołania do rozprawy trzech mężów zaufania, na których proponuje wyłącznie reprezentantów sfer wojskowych tj. ministerstwa spraw wojskowych, Dowództwa korpusu i sejmowej komisji wojskowej.

Przewodniczący wnioski dra Ostrowskiego uwzględnił w całości, wobec czego nastąpiło odroczenie rozprawy.

Dwużeniec z Podgórze pod kluczem.

(*) Przed kilku dniami przybył do Krakowa N. Friedmann, który do lipca b. r. przebywał w niewoli bolszewickiej. Friedmann przybył z żoną i dziećmi z żoną, niejaką Stefanią Zacharowa, którą pojął podczas pobytu w jednym z miast rosyjskich. Po przybyciu do kraju Friedmann zamieszkał w Łodzi, gdzie żył z oszczędności przywiezionych przez swą żonę.

Atoli już po kilku tygodniach pobytu w Łodzi Zacharowa dowiedziała się, że Friedmann jest już żonaty. Poszukiwania wykazały, że „małżonek“ jej ożenił się jeszcze przed wyru-

szeniem na wojnę i że żona jego przebywa w Podgórzu, Friedmann przeczuwając niebezpieczeństwo zabrał spora sumę oszczędności Zacharowej oraz biżuterję, poczem umknął z tem do swej dawnej żony w Podgórzu Zacharowa zauważywszy brak pieniędzy i kosztowności odniosła się do policji krakowskiej, która dwużenca aresztowała.

W czasie śledztwa wyszło na jaw, że Friedmann skrafił swej małżonce 2 miliony rubli carskich oraz klejnoty wartości 4 milionów marek.

Straszna katastrofa przez „szalony pociąg“.

Pociąg, zdążający onegdaj ze Zdobunowa do Lublińca, uległ w tej drodze aż dwóm katastrofom. Po raz pierwszy wpadł na przeszkodę na stacyi Maciejów, pod Kowlem i rozwalil trzy wagony ciężarskie.

Temże sam pociąg, wjeżdżając na stacyę Re-

jowiec, najechał na manewrujący pociąg ciężarski. Parowóz i jeden wagon wywrócił się i ciężarem swoim przywalił trzy wagony osobowe.

Dziesięć osób jest rannych; wśród nich kilka bardzo ciężko.

Defraudacya na 2½ miliarda.

Ze Sztokholmu donoszą, że popełniono tam w banku „Jeintland“ największą z dotąd popełnianych w Szwecyi defraudacyj. Mianowicie kasyer zatrudniony w tym banku od 20 lat, zdefraudo-

wał 2,700,000 koron szwedzkich i ucisłki. Suma ta, przeliczona na naszą walutę, wynosi około 2 i pół miliarda marek polskich.

K. H. ROSTWOROWSKI powtórzy prelekcję o sztuce swej „Straszne dzieci“ w poniedziałek 12 bm. w Związku literatów (Dom artystów, plac św. Ducha). Początek o godz. 8 wieczór. Dziś (nie-dziela) w Związku literatów prelekcya prof. dra Józefa Flacha: „O moralność teatru“.

MIEJSKI TEATR OPERA I OPERETKA. Wobec ogromnego powodzenia jakim cieszy się „Noc w Wenecyi“ dana będzie ta śliczna operetka dziś w niedzielę 11 bm. popoł. — wieczór wznowienie „Traviaty“ co będzie dla wielu miłośników tej melodijnej opery szczególnie miłem. Wystąpią w niej pp. Jefimcowa, Stepanowski, Kniaginini i inni. Jutro w poniedziałek 12 bm. „Pałace“, w nowej obsadzie.

KONCERT IGNACEGO MANNA tenora opery lwowskiej odbędzie się dziś tj. w niedzielę 11 bm. w Starym Teatrze o godzinie 8 wieczór. Pozostałe bilety są do nabycia od godz. 10—1 rano i od 5—9 wieczór przy kasie w Starym Teatrze.

STANISŁAW GRUSZCZYŃSKI nazw tenor o światowej sławie, który w styczniu w operze „La Scala“ w Medyolanie wystąpi w operach Lohengrin, Żydówka, Trubadur, Aida, Otello i Pałace, koncertować będzie w Krakowie nieodwołalnie w niedzielę 18 bm. w Starym Teatrze. Będzie to jedyny i pochwalny występ znakomitego śpiewaka w naszym mieście. Gruszczyński bowiem z powodu wyjazdu do Włoch, najajutrz po koncercie w operze krakowskiej nie wystąpi. Nieliczne pozostałe bilety są do nabycia u Br. Lipskich, Sławkowska 8.

Z TEATRU „NOWOŚCI“. „Hiszpański słowik“ Falla ukaże się jako premiera we wtorek 13 bm. w teatrze „Nowości“. Jest to ostatnia nowość, która na wszystkich zagranicznych scenach przyjęta z wielkim uznaniem. Przypiękną muzykę skomponował Fall na tie motywów hiszpańskich. Prasa zagraniczna stawia ją w rzędzie najlepszych utworów operetkowych jak np. „Księżniczka czardasza“, „Róża Stambułu“, „Dziwcy z Irlandyi“. Dyrekcya teatru wyposażyła premiere w przepiękne kostiumy i dekoracje. Wielką atrakcyą będzie również balet „Andaluźka i torreador“, układu E. Koszutskiego z Nadieżdina i Ciesielskim na czele.

WIELKA WYSTAWA GWIAZDKOWA STOWARZYSZENIA ARTYSTÓW W WIELKOPOLSCE POZNAŃ, PLAC WOLNOŚCI 14 a. Otwarcie wystawy nastąpi w niedzielę dnia 11 grudnia br. Dzieła swa wystawiają artyści: Prof. Augustyno-wicz, prof. Zawadowski, prof. Arct, prof. Beer, Andrzej Malinowski, Graczyński, St. Wróblewski, W. Mastowski, Bogusławski, Sipiński, Podlaszewski, Sanok, Batycki, Szymt, Heimrath, Jan Nowicki, Genertówna itd. Każdy miłośnik sztuki przybywający do Poznania powinien zwiedzić wystawę Stowarzyszenia Artystów. Wystawa otwarta będzie w niedzielę od godz. 12 do 3, a w dni pozostałe od godz. 10 do 6 popoł.

(t) **SPRZEDAŻ DRZEWKÓW Z OGRODÓW MIĘSKICH.** Zarząd ogrodów miejskich ma do pozbycia drzewka świerkowe po cenach niżej targowych. Sprzedaż odbywać się będzie w ogrodzie przy ul.

Lubicz 23, i miejskich szkółkach w Debnikach, począwszy od dnia 22 bm.

ROZDAWNICTWO DEPUTATÓW ROBOTNI. CZYCH. W czasie od poniedziałku dnia 12 do 23 bm. odbywać się będzie rozdawnictwo deputatów uprawnionym — a to cukru za październik br. po 500 grn. na osobę w cenie 346 mk. za 1 kg. — chleba pszennożywnego po 4 kg. na osobę w cenie 62 mk. za 1 kg. oraz po 1 kg. pszennej mąki i jasnęj po 100 mk. za 1 kg. tytułem zalicznych dodatkowych racji za lipiec br. Powyższe dodatki kowe racje w łącznej cenie 634 mk. muszą być w całości pobrane i będą wydane w sposób dotychczasowy. Do przedkładania legitymacyi do ostenspiowania w miejsk. biurze kontroli spożywa i do poboru deputatów w sklepie Br. Mikołajczyków wyznacza się następujące terminy: Dla osób z początkowymi literami nazwisk: od A—E dnia 12 i 13 bm., F—J 14 i 15 bm., K—L 16 i 17 bm., M—P 19 i 20 bm., R—T 21 i 22 bm., W—Z 23 bm.

ROZSZERZENIE GMACHU ADMINISTRATYVY AKCYZY. W ubiegły piątek odbyło się posiedzenie Komisyi administracyvnej, na którym uchwalono rozszerzenie gmachu administracyi akcyzy, przy ulicy Kopernika przez dobudowę 2:20 piętrowej i połączenie wypracowanie planów szczegółowych. Następnie zatwierdzono cały szereg spraw, związanych z administracyą rzeźni miejskiej.

BADANIE CEN. Pierwsze posiedzenie wojewódzkiej komisji badania cen odbyło się dnia 10 bm. Komisya powzięła szereg uchwał, w szczególności w kwestyi kalkulacyi, regulowania i ogłaszania cen wyjątkowych dla artykułów niezbędnego zapotrzebowania. Przedmiotem szczegółowej dyskusyi były, z uwagi na zbliżające się święta, ceny ryb, i wydanie zarządzeń, zmierzających do obniżki nadmiernych cen żądanych przez niektórych producentów.

ZWALCZANIE LICHWY W KRAKOWIE. W poniedziałek dnia 12 bm. o godzinie 5 popołudniu odbędzie się w biurze wojewoicy dra Gabieckiego posiedzenie celem omówienia sposobów zwalczania lichwy, dręczycy i zbytku.

(t) **POGRZEB PROF. DRA ALEKSANDRA BOSSOWSKIEGO.** Wczoraj z kaplicy cmentarnej o godzinie 3 popołudniu odbył się pogrzeb dra Aleksandra Bossowskiego prof. chirureji na Uniwersytecie Jagiell. Celem oddania przysługi zmarłemu, zebrałi się w kaplicy cmentarnej profesore wie wszystkich wydziałów Wszechnicy Jagiellońskiej z Rektorem Nowakiem na czele. Szereg licznie reprezentowany był wiat lekarski; zmarłego żegnałi także siuchacze wydziału medycyny. Po wyniesieniu trumny z kaplicy przemówił im. Uniwersytetu Jagiell. rektor Nowak. Następnie pochód żałobny prowadzony przez księdza Sieniatkiewicza ruszył ku grobowcowi. Trumna otaczali bedce z insygniami uniwersyteckimi okrytemi krepa. Po odświeżeniu „Salve Regina“ trumna złożona w grobie.

(t) **ZGON TRZĘCACA WIĘZY MARVAKIEJ.** Onegdaj zmarł w Krakowie śp. Jan Zawisza Trzębacz wiezy Marvaekiej, przeżywszy lat 32. Zmarły pełnił swe obowiązki prze zlat kilkanaście, gra-

jac ze szczytu wiezy co godzinie na cztery stroay swiata starodawnego heinrl, tak drogi wszystkim mieszkancom Krakowa. Uczaiilwa prace (trabaia na wiezy Marvaekiej wykonuje na zmianie trzech straznikow i jednym z nich byl wlasnie sp. Zawieza, doroki dlugotrwała choroba nie polozyła kresu, jego pracowitemu zyciu.

Dzial ekonomiczny.

Walne zgromadzenie Izby handlowej.

Wczoraj zamiesciliśmy sprawozdanie z walnego zgromadzenia Izby handlowej krakowskiej przy udziale 42 nowopowolanych czlonkow. Dzisiaj podajemy najwybitniejsze momenty tych interesujacych obrad.

Jak wynika ze sprawozdania z dzialalnosci Izby handlowej, zlozonych przez prez. Epsteina, Izba brała wybitny udzial w zbiorkach na cele publiczne, a przede wszystkim na rzecz Górnego Slaska, przekazala 1,632 012 marek.

Obecnie rozwiązanie sprawy górnoślaskiej naklada na Izbe obowiazek scistego wspoldzialania z czynnikiami rządownymi okolo zespolenia gospodarczego przyłączonej dzielnicy z macierza. Dla Krakowa, stwiera się ogromne zadanie, które spada zarówno na zarząd miasta, jak Izbe handlową i przemysłową i świat gospodarczy.

Juz teraz bierze Izba udzial w pracach komisji gospodarczych, majacych na celu unormowanie wspolzycia gospodarczego z Górnym Slaskiem.

Przy usuwaniu zabytkow statystycznej gospodarki, Izba powitala z radością znielenie Państwowego Urzedu Węglowego. Niestety, na jego miejsce wszedł Komitet węglowy, z którego dzialalnoscia równiez zgodzić się nie można.

Równiez z zadowoleniem powitala Izba znielenie okregowych urzedow przywozu i wywoza. Domaga się w dalszym ciągu trzeba znielenia Górnego Urzedu Przywozu i Wywoza, który dotad czynnym jest w Warszawie dla udzielania wyjatkowych zezwolen na przywóz towarow zakazanych, co jest anomalia w nalezytej gospodarce.

Dalej Izba oswiadczyla się przeciwko wywozowi szmat lnianych jako waznego surowca dla przemyslu krajowego oraz przeciwko wywozowi sker surowych, jako zagrabajacemu czystosci naszych garbari.

Izba podjala inicjatywę w sprawie utworzenia giełdy towarowej w Krakowie i uzyskala zezwolenie na uruchomienie na razie giełdy plodow rolniczych.

Dalsze uwagi poswiecił prez. Epstein w swem sprawozdaniu stosunkom pocztowym i kolejowym, które się nie poprawily i musimy domagać się gruntownej poprawy doręzania przesylok telegraficznych i listowych oraz rozszerzenia i ulpszenia sieci telefonicznej. Nie ustaja skargi na brak wagonow kolejowych a winą tych stosunkow jest głównie niedolna gospodarza w przydzialaniu i kierowaniu wagonami. Pewne ulpszenie uzyskala Izba w sprawie polaczenia Krakowa z Zaglabiem dąbrowskim i domagać się będzie usprawnienia ruchu z Górnym Slaskiem.

Z akcyj Izby na szerszym terenie państwowego gospodarczym podkreślić należy udzial Izby w rokowanach handlowych i finansowych z Czechosłowacją. Wynik jednak tych rokowań nie zadowolnia naszego swiata handlowego i przemysłowego i Izba ma powazne zastrzeżenia przed ratyfikacją umowy polsko-czeskiej.

Izba dalej dostarczyla materialow do przygotowania umow z Rumunją, Węgrami, Austrią, Norwegią i Francją. Zdaniem Izby, nasz system stosunkow handlowo-politycznych wymaga jeszcze uzupelnienia układami handlowymi z Ukrainą, Rosją i Nismcami.

Z całą stanowczoscią oswiadcza się prez. Izby przeciwko nadmiernemu podwyższeniu opłaty za paszporty zagraniczne.

W sprawie ochrony lokatorow, Izba stanela na stanowisku utrzymania ochrony najmu dla lokali handlowych i przemysłowych, pozostawiając ustalenię wysokości czynszu dobrowolnej umowie.

W sprawie daniny stwierdzić należy pełne zrozumienie przemyslu i kupiectwa dla tej znacznej ofiary na cele państwowe.

Wobec projektowanych przez Warszawę zmian w systemie podatku zarobkowego od przemyslu na podatek patentowy, żąda musimy aby pracownia była amortyzacja 10 proc. od pierwotnej wartosci oraz dopuszczone tworzenie specjalnych rezerw.

Przy omawianiu obecnej sytuacji przemyslu i handlu podniósł prez. Epstein ciężki stan przysilenia, w jaki niespodzianie weszło gospodarstwo nasze przed kilku tygodniami, związany z groźnym społecznym niebezpieczeństwem bezrobocia. Pomoc rządu okazuje się koniecznoscia pierwszorzędną wazną przede wszystkim w formie uruchomienia kredytów w Polskiej Kasie Pożyczkowej na zapasy surowca i gotowego towaru, oraz na podklad hipoteczny.

Celem zapobiezienia katastrofie bezrobocia powinen rząd natychmiast przystąpić do wykonania robót inwestycyjnych oraz wydać zamówienia rządowe dla przemyslu na rok 1922.

W dyskusji nad sprawozdaniem prezydalnym zabral glos p. radca Schiller.

Mowca zglosil wniosek, aby zebrani oswiadczyli się za koniecznoscia dalszego utrzymania Izby handlowej i przemysłowych.

Nastepny mowca radca Adclmann wskazuje na waznosć polaczenia kolejowego z Górnym Slaskiem i Zaglabiem dąbrowskim. Równiez należy się domagać polaczenia kolejowego z powiatami Miechowskim i Pińczowskim, majacyimi donlosle znaczenie dla aprowizacji Krakowa, a wreszcie podkreśla koniecznosć podjęcia przerywanych robót okolo budowy kanalow wodnych.

Wiceprez. Peros zglasza wniosek w sprawie rewizji ustawy o ubezpieczeniu robotnikow od wypadkow. Nowa ustawa, wprowadza bardzo wysokie opłaty, które zagrazaja powaznie egzystencji przedsiabiorstw przemysłowych w ogólnosci a przemyslu budowlanego w szczegolnosci. Odpowiedni wniosek p. wiceprez. Perosia poparlo w dyskusji szereg mowcow.

Starszy Kongregacyi kupieckiej p. dr Nieś omawia sprawę stosunku kupiectwa do Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej i wyraża žal, że kupiectwo nie może na równi z przemyslem korzystac bezpośrednio z kredytow tego zakładu.

Prezes dyr. Faszkowski dotyka spraw polityki celnej i wskazuje na niezasadnosc podwyższenia cła na papier. Clo na papier jest clem na oswiate. Należy domagać się rewizji odnosnych stawek celnych z uwzględnieniem potrzeb naszego przemyslu drukarskiego. Nastepnie porusza mowca sprawę ubezpieczenia pensyjnego funkcyjaryuszy i domaga się utrzymania instytucji zastępczych.

P. radca Antzyc oświecila bliżej sprawę cła na papier.

Telegramy.

Rząd sowiećów bez oparcia

Opinia czlonka misyi amerykanskiej.

Praga. (Radio, PAT). „Prager Presse” ogłasza interwiew z wybitnym czlonkiem misyi amerykańskiej w Moskwie, który studiował specjalnie ustroj rosyjski. Odmawia on Leninowi i obecnym kierownikom bolszewizmu, góralnosci, jaką przypisuje im prasa zachodnia. Obecny rząd rosyjski nie ma stalych punktow oparcia, nie ma istotnej wladzy nad proletaryatem i trzyma się tylko wycepanymi innymi partjami, które nie są zdolne do stworzenia olednie wladzy.

Rosya uznała 35 miliardów franków dlugu.

(Telegram własny „Goinca Krakowskiego”.)

London. (Tel. wł.). Londyński „The Economist” donosi, iż dlugi państwowe Rosyi, które częściowo uznaj rząd sowiećów, wynoszą 783 miliardów funtów szterlingów. Ponad to dol-

czyć jeszcze trzeba państwowe pożyczki kolejowe, komunalne i bankow hipotecznych, co razem wynosi 869 milionów funtów.

Zagadkowa postawa wojsk bolszewickich na Ukrainie

Lwów. (Tel. wł.). Rozkład wśród wojsk bolszewickich wzrasta. Dowody obiecują bogaty łup w przyszłej wojnie z Rumunją. Tajna organizacja kryjąca się pod nazwą „Czarna Maski” dokonała szeregu mordow politycznych w głównych miastach rosyjskich. „Ridnyj Kraj”, który przynosi te wiadomości donosi dalej o tryumfach dowódcow powstańców. Ataman Szepela dziala w rejonie Winnicy i Latyczyna. Gen Hulenko zajął stacyę Iskrową sowiećką w

Kiszyniewie. Przeczy jednak temu wiadomosc, podana również przez „Ridnyj Kraj”, że prawdopodobnie bolszewicy koncentrują wielkie masy wojsk na granicy polsko-sowiećko-ukraińskiej, celem rzucenia ofensywy. Sztab armii rezyduje w Kamieńcu Podolskim. Sztaby dywizyj są rozmieszczone w Smotyczu, Gródku i Korynwie. Widać więc, że bolszewicy mogą się zorganizować bez trudu.

Pomyślny początek konferencji polsko-niemieckiej na G. Słasku

Katowice. (PAT) Dzisiejsze niemieckie pisma poranne ogłaszają komunikat o przebiegu rokowań w pierwszym dniu obrad. Wszystkie podkomisyje odbyły w dniu wczorajszym pierwsze posiedzenie, które trwało przez cały dzień aż do późnej nocy. Przewodził przy tym starsi wiceprezesi podkomisji obu stron. Po wzajemnym zapoznaniu się podkreślono w przemówieniach powitalnych, że do ogólnie zadawanych ajacych wyników doprowadzić może tylko zezumienie faktycznych stosunkow, bez względu na interesy specjalne. Prowadzić do tego ma wysluchiwanie fachowcow po obydwu stronach. Uznano również, że tylko wspólny program pracy do-

prowadzi do szybkiego celu. Uwagi godnym jest, że dyskusji odbywała się w zupełnie uprzejmej formie.

Katowice. (PAT) Po ukończeniu obrad wczorajszych które w niektórych podkomisjach trwały jeszcze do późnych godzin wieczornych, przewodniczący podkomisji ze strony polskiej udali się do pełnomocnika rządu polskiego p. Olszowskiego dla zdania sprawozdania z przebiegu rokowań i omówienia z nim dalszego programu obrad. Stwierdzono, że obrady w pierwszym dniu miały nacógł przelag pomyślny.

Przed konferencją Lloyd George'a z Briandem w Londynie

Leafield. (Radio, PAT). Urzędowy angielski komunikat mówi o rokowanach Horna z Leucheuem, oraz Lloydem Georgem w sprawie ugody wieśbadeńskiej i o problemie odczekowania. Ferozumienie może być osiągnięte na planowanej konferencji z Briandem w Londynie, gdyż Lloyd George nie może opuścić Anglii, z powodu ugody irlandzkiej. Komunikat nie wspomina o jakichś definitywnych uchwalach

co do moratorium.

London. (PAT) Biuro Wolffa donosi urzędowo, że kanclerz skarbu Horne i minister Leuchner poinformowali dzisiaj Lloyd George'a o treści swoich rokowań w sprawie układu wieśbadeńskiego i w sprawie reparacji. Doszli ci do wniosku, że pożądaną jest wymiana zdań między Briandem a Lloydem Georgem. Według biura Reutersa ustalono, że Briand jeszcze przed

Ruch giełdowy.

Wczoraj giełda krakowska była zamknieta. Warszawa (PAT) Akcje warszawskie. Bank handlowy 1-10 em. 2075, 2550, Kredytowy warsz. 1-5 em. 2700, 2750, Warszawskie Tow. kopalni i zaklad. hutniczych 16000 Lilpop. Rau. Lewenstein 1-2 em. 2775, 2850, Rudzki 1-2 em. 1950, 1950, Starachowice 1-2 em. 3075, 4000, Tow. zakl. żer. 57000, Handel i żegluga 1-4 em. 1275, 1300, 1230, Borkowski 1-6 em. 1150, 1175, Warsz. fabryka cukru 18000, Ostrowieckie zakłady 1-3 em. 4675, 4700, Bank Malcowski w Krakowie 650, 700, Polska nafta 1-3 em. 1875, 1860, 1900, Przemysł i handel 1-3 em. 1370, 1375.

Wiedeń (PAT) W prywatnym obrocie marke polska notowano 2.

Zurych (PAT) Końcowe kursa dewiz. Berlin 277, Holandia 18625, Nowy Jork 57, Londyn 2123, Paryz 4010, Mediolan 2370, Bruksela 2860, Kopenhaga 93, Sztokholm 125, Chrystiania 7525, Madryt 7375, Buenos Ayres 167, Praga 597, Budapest 067, Zaczreb 2, Warszawa 015, Wiedeń 015, Austr. stemplow. 010.

świętami Bożego Narodzenia udać się powłnien do Londynu, aby konferować z Lloydem George'm.

Warszawa. (Tel. M.) Według otrzymanych tu z Londynu wiadomości, Briand mimo życzenia Lloyda George'a, aby przyjechał do Londynu przed świętami Bożego Narodzenia oświadczył, że przyjazd jego nie może w żadnym razie nastąpić przed 24 grudnia.

Czwórprzymierze wchodzi w życie

Waszygton (PAT. Havas). Układ w sprawie Oceanu Spokojnego został wieczorem ułożony w paragrafy.

Zgoda Francji

Waszygton (PAT. Havas). Viviani otrzymał wieczorem odpowiedź Brianda, zawierającą zgodę na udział Francji w układzie czterech mocarstw w sprawie Oceanu Spokojnego. Publiczne posiedzenie konferencji odbędzie się jutro o godzinie 11-tej, celem zakomunikowania konferencji o powyższej decyzji.

Główne zasady układu

Bordeaux (Radio. PAT). „Times“ podaje z Nowego Jorku, że projektowane poczwórne przymierze opierać się będzie na następujących zasadach:

Gospodarczy projekt L. George'a

Paříż. (PAT) Wied. Biuro Kor. Dzienniki paryskie wskazują na to że najważniejszym zadaniem Louchera jest poznanie projektu gospodarczego, który przypisują Lloydowi George, a którego celem jest poprawa i stabilizacja kursów walutowych w krajach Europy Środkowej.

—oOo—

1) ma nastąpić ugoda co do integralności terytorialnej okolic Pacyfiku, a każde z mocarstw zobowiązuje się nie wkraczać na terytorium innego mocarstwa;

2) Jeżeli interesy żywotne jednego z mocarstw na Pacyfiku byłyby zagrożone przez inne mocarstwo, ma nastąpić porozumienie się innych mocarstw dla obmyślenia środków represyjnych;

3) na wypadek niezgody pomiędzy dwoma stronami przepadają dwa państwa mają działać jako pośrednicy i arbitrzy;

4) Przymierze angielsko-japońskie traci swoją moc z chwilą wymiany ratyfikowanego traktatu między państwami poczwórnego przymierza.

„New York Times“ podaje, że Holandia, która ma również interesy na Pacyfiku, domaga się przyjęcia jej do poczwórnego przymierza.

Dalsza debata nad daniną państwową

Warszawa (PAT). Posiedzenie Sejmu 270. Izba przystąpiła do dalszej rozprawy nad daniną.

Posel Krempa: Jeżeli nie będą zwolnieni chłopci, do sześciu morgów posiadający, to będziemy głosowali przeciwko całej daninie. Minister skarbu nie uwzględnił progresy, przez co oszczędził obszarników. Okazuje się, że chłop takiej daniny nie wytrzyma. Mnożnik 225, równy dla wszystkich rolników i obszarników, jest niesprawiedliwy. Przeciwko daninie w tej formie musielibyśmy głosować. Mam jednak nadzieję, że w drugim czytaniu Sejm zniży mnożnik dla małowolnych na 100.

Posel Hirschhorn zauważa, że deficyt państwo wy powinien być pokrywany nie z daniny, lecz stałymi dochodami. Wyraża przekonanie, że przede wszystkim potrzebna jest stabilizacja i przemiana marki na wartościowe pieniądze, które można już oprzeć na ziocie. Zwraca nadto uwagę, by uwzględnić strefy, zniszczone przez wojnę i okupację, nadto ciężkie położenie inteligencji. Jeżeli inteligent w roku 1926 miał 100 tysięcy dochodu rocznego, to musi zapłacić 20 tysięcy daniny, a to przekracza jego siły.

Posel Seyda: W imieniu stronnictwa chrześcijańsko-demokratyczno-robotniczego zapowiada, że będzie ono głosowało za daniną.

Posel Chądziński: Najważniejszym interesem państwa w chwili obecnej jest pełny skarb. Danina jest koniecznością i żadne stronnictwo, uważające się za państwowe, nie może być jej przeciwnie. Należy życzyć panu ministrowi, aby jego energia nie skupiała się tylko w Sejmie, ale aby z równą energią ścigał daninę. Klub nasz głosować będzie za daniną.

Posel Sokółowski wypowiada przekonanie, że w sporze, wynikłym między wsią i miastem w sprawie rozkładu daniny, strona zainteresowana nie może decydować, konieczny tu jest superarbitr, a tym jest minister skarbu.

Posel Smola: Jak w przeszłym roku byliśmy za obronę państwa, tak i dzisiaj jesteśmy za daniną, ale mamy prawo żądać, aby ten ciężar był rozłożony sprawiedliwie. Do czterech morgów chłopcy powinni być zwolnieni, począwszy od 4⁵ morgów niech płacą, ale tu stawiamy zasadę progresy.

Warszawa (PAT). Po przerwie rozpoczęło się posiedzenie o godzinie 4 minut 15.

Posel Łańcucki wypowiedział się przeciwko daninie.

Posel Wojdaliński wyraża przekonanie, że zaproponowane poprawki i wnioski umożliwiają wszystkim klubom głosowanie za daniną.

Posel Kelischer wywodził, że danina nie jest jedynym środkiem i dlatego stoimy na stanowisku, że w tem wyjątkowym położeniu trzeba dać ministrowi skarbu pewne pełnomocnictwa czasowe ograniczone, które wprowadzić nie mają charakteru dyktatorskiego, ale dające mu na wewnątrz wobec innych ministerstw i społeczeństwa i wobec zagranicy tę powagę, że występuje jako rzecznik woli Sejmu. Stronnictwo mówcy popiera ministra skarbu.

Nowa bojówka partyjna.

Minister Michalski stwierdza, że cały kraj i zagranica z napięciem patrzą na Sejm, który kładzie podwaliny pod sanację finansów państwa. Musimy dać dowód, że społeczeństwo, Sejm i rząd mają wolę uniknięcia katastrofy finansowej i że dorosły do tego zadania. Przyszłość nasza jest w naszym ręku. Wierzę, że wszystkie stronnictwa ze zrozumieniem odpowiedzialności dadzą odpowiednie środki państwu i us-

Sensacyjne rewelacje w Sejmie. — Min. Sosnkowski potępia wciąganie armii do walk partyjnych.

Warszawa. (PAT) W dalszym ciągu obrad przystąpiono do sprawy nagłośni wniosku NPR. w sprawie tworzenia bojówek przez ZLN. przy poparciu niektórych czynników drugiego oddziału D. O. G. w Poznaniu. Posel Herz zaatakował Z. L. N., za co zostaje przez marszałka przywołany do porządku, poczem w dalszym swym przemówieniu pos. Herz zarzuca, że stworzono płatne bojówki, celem osiągnięcia mandatów do Rady miejskiej w Poznaniu. Ponieważ Z. L. N. wyzyskał obecny kryzys gospodarczy i bezrobocie dla zorganizowania bojówek, to jest niezgodne z etyką chrześcijańską i wywołać musi odruch samobrony i walki braterskiej. Stronnictwo mówcy wzywa rząd, aby wkroczył i ukarał winnych. Mówca zaznacza, że w organizowaniu brali udział niektórzy wojskowi D. O. G., mianowicie major Boćkowski i gen. Raszewski. Wobec tego zapytuje ministra spraw wojskowych, do czego prowadzi podobne postępowanie? Minister spraw wojsk. Sosnkowski zaznacza iż w chwilach najgorętszych sporów politycznych zostaje wywołany na trybunę sejmową, gdyż posłowie do swych sporów partyjnych wprowadzają reprezentowaną przez niego armię. Minister zaznacza, iż byłby złym ministrem wojny, gdyby armii nie brał w obronę. (Pos. Daszyński: Pan młodził w sprawie dyskusji nad sprawą Zamorskiego). Minister oświadcza, że musiał przeczytać przynajmniej broszurę, w której jest wymienione jego nazwisko. Nie chce jednak używać trybuny sejmowej jako narzędzia obrony własnej osoby. W sprawie wniosku nagłego minister stwierdza, że zarządził już śledztwo i ma pierwotne wyniki, według których major Boćkowski zaprzecza inkryminowanemu jemu i gen. Raszewskiemu zarzutom. Jedyne miał on jednego konfidenta w organizacji, któremu udzielił legitymacji. Następnie stwierdziwszy, że defenzywa polityczna spoczywa jeszcze w rękach oddziału II, prosi komisję wojskową, aby wydelegowała swoich przedstawicieli dla udziału w toczącym się śledztwie w tej sprawie. Minister zapewnia, że jeżeli będą winni to będą ukarani. Jeżeli natomiast informacje posłów są nieprawdziwe, będzie żądał w imieniu honoru armii ukarania fałszywego informatora.

To, co dzieje się ostatnio w Sejmie, przejmując ministra przerażenem. Onegdaj — mówi on — sprawa Jaćmierza, wczoraj bojówek P. O. W., dzisiaj bojówek endeckich. Wojsko staje się bębniem, na którym wybija się melodie partyjne. Ja sam odnoszę wrażenie, że jestem piłką przerzucaną z prawej ręki do lewej.

W dalszym ciągu minister stwierdza, że dążeniem jego jest, aby wojsko widziało przed sobą tylko naród i zwraca się do posłów, aby stając się partyjne walki, nie używali armii i jej imienia jako narzędzia. Na zarzut posła Daszyńskiego, który wola, iż minister zna generałów, o których mówi się za mało i on sam wie o tem, że za mało o nich powiedziano, minister zaznacza, że wszelkie zarzuty podejmie, ale uważa, iż rozpatrywać je należy w komisji parlamentarnej, nie zaś z trybuny sejmowej.

Po przemówieniu posła Maryana Seydy, nagłośni wniosku przyjęto. Następnego posiedzenie jutro po południu.

prawienia rządowi, które zresztą kontrolowane będą przez Sejm. Z uczuciem jednak przewidzianego zadowolenia podkreślić muszę fakt, że największą ofiarnością dla daniny widzi się w sferach najuboższych.

Po szczegółowym wyjaśnieniu i uzasadnieniu głównych zasad rządowego projektu, przetoż w imieniu ministra kończy się wyrażeniem życzenia, aby ustawa została uchwalona jak najprędzej i jak najznaczniejszą większością. (Brawa).

Posel Wróblewski spodziewa się, że Izba odrzuci wszystkie wnioski co do podniesienia daniny od przemysłu i handlu.

Dalsze obrady na razie przerwano.

Kompromitująca mowa przedstawiciela prawicy

Warszawa (Tel. wł.) Sobotnie całodziennie posiedzenie wyczerpało wreszcie debatę nad daniną. Panuje przekonanie, że przedstawiciele poszczególnych klubów w przemówieniach na ogół nie stanęli na wysokości zadania, wnosząc przeważnie do dyskusji momenty natury ubocznej i podrzędnej.

Typowem ze względu na swój partykularny i ciasny horyzont było przemówienie posła Świdy.

Posel Świda prócz porachunków z Naczelnikiem państwa, pozwolił sobie w związku ze sprawą G. Śląska — na obniżenie wartości polskiej administracji, odmawiając jej wszelkich kwalifikacji dla zorganizowania uzyskanego obszaru. Jak wyrażono się, opinia posła Świdy może zasługiwać na specjalną wdzięczność Berlina lub Moskwy. Posel Świda powiedział dosłownie:

„Przed nami Górny Śląsk! Boimy się, aby tam nie było tego wszystkiego, co w Baranowiczach i w Równem. Ja władzom polskim nie wierzę i boję się, że zechcą przerobić ten dobrze zorganizowany teren przez ustrój niem. Na tem stracilibyśmy tylko“. Zarówno treść jak sama niewybredna forma przemówienia, wywołały wśród posłów niezadowolenie i krytykę. Obiektywność należy przyznać, że prawica, czując się skompromitowaną tą mową, czyniła starania aby skoregować odpowiednio stenogram.

O termin rozwiązania Sejmu

Warszawa (Tel. M.) Klub „Wyzwolenia“ zwrócił się do marszałka z wezwaniem, aby zwołał konwent seniorów dla załatwienia terminu rozwiązania Sejmu.

Przeniesienie „Kuryera Lwowskiego“ do Warszawy

Lwów (tel. wł.). „Gazeta Wieczorna“ dowiada się od osób, przybyłych z Warszawy, że „Kuryer Lwowski“ przenosi się do Warszawy i będzie tam wychodził jako „Kuryer Stołeczny“. Redaktorem naczelnym ma być poseł Dąbski.

De Valera przeciw ugodzie irlandzkiej

Hanower. (PAT. Radio) Przywódca sinfeinistów de Valera opublikował deklarację gabinetu irlandzkiego, wedle której gabinet irlandzki jest za przyjęciem umowy angielsko-irlandzkiej. De Valera osobiście jest temu przeciwny i domaga się odzucenia umowy.

DROBNE OGŁOSZENIA

WOLNE POSADY

Wyworna obuwia poszukuje zastępcy w Krakowie za wysoką prowizją. Warszawa, Żorawia 47-14 Arkuszewski

Młody technik budowlany, dobry rysownik, bęgly w obliczeniach, potrzebny zaraz. Zgłoszenia do Adm. stracyi Gońca Krak. pod „Rysownik”.

Fabryka Portland Cementu w b. w. Kongresówce poszukuje chemika ze znajomością fabrykacji cementu. Oferty pod „PORTLAND” do Reklamy Polskiej, Warszawa, Jasna 10. 5955

KONCYPIENTA chrześcijańska poszukuje adwokat Dr. Zwarycz w Samborze. 5968

Pannę piszącą bęgly na maszynie ze znajomością języka polskiego i niemieckiego w słowie i piśmie poszukuje wiek. przedsiębiorstwo. Zgłoszenia do Adm. „Gońca Krakowskiego” pod „Przedsiębiorstwo”. 5740

POSAD SZUKAJĄ

Biuralistka poszukuje zaraz posady. Obaj, tutejska. Łaskawe zgłoszenia do Adm. n. Gońca Krak. pod L. 23943.

Poszukuje posady panna inteligentna z kilkuletnią praktyką w biurach handlowych i rządowych — pisząca bęgly na wszystkich systemach maszyn, ze znajomością języków francuskiego i niemieckiego. Łaskawe zgłoszenia do Adm. „Gońca Krak.” pod „Manipulantka”. 6006

UZZOJNIONA KRAWCZYNI

z zagraniczną praktyką, bardzo dobrym krojem, szykiem i gustem wykonuje najelegantsze fasony, a także przetrabia z najstarszych sukien i kostymów na najświeższe fasony. Poszukuje prywatnych domów. Zgłoszenia do biura „Prasa”, Karmelicka 16 pod „Kró”. 5854

Panna z ukończoną szkołą handlową, pisząca na maszynie, znająca język niemiecki, francuski i angielski, poszukuje odpowiedniej posady. Zgłoszenia do Adm. n. Gońca Krak. pod Rutnowana s. 6114

Gospodyni młoda, znająca się na gospodarstwie tak wiejskim jak miejskim, umiejąca szyc, poszukuje natychmiast odpowiedniego zajęcia. Zgłoszenia do Adm. „Gońca” pod „Gospodyni”. 5730

Panianka z kilkuletnią praktyką poszukuje posady ekadyceji w składzie żywn. lub delikatesów zaraz lub później. Zgłoszenia do Administracyi pod A. S. B. 6203

SPRZEDAŻ

SPRZEDAM TANIO: sukienkę granatową piśmową nową za mk. 8000 — 2 pary buczków damskich nowych Nr. 37, chasy 10 Mk 7000 — Nr. 38 boks Mk. 1000 — Noszone bucki, całe boksowe Nr. 34, mk. 1000 — Pończuki Nr. 35, Mk 400 — 1 s-eter męski nowy be rękawów za mk. 1000 — Wiadomość: Berka Joselewicza 18, IV. p., ofic. 5902

Sprzedam lornetkę dużą. Zgłoszenia pod Lornetka. 6123

Sprzedam 2 łóżka dębowe, szafę formierowaną, szafkę składaną do restauracji i wiele innych rzeczy. Zgłoszenia pod „Sprzedaż”. 6205

Urządzenie rzecznicke kompletne sprzedam Złotezina do Adm. stracyi Gońca pod „Skia”. 6207

Pierścionek brylantowy, złoty damski zegarek kieszonkowy do naprawy. Zgłoszenia do Administracyi Gońca pod „Dobry i teras”. 5805

Sprzedam tanio modną welnianą spodniczkę jasną do biżetek. Zgłoszenia w Adm. Gońca Krakowskiego. 6115

SPRZEDAM TANIO 2 płaszczki damskie zimowe brązowy i czarny po 5000 Mkp. Wiadomość: Berka Joselewicza 18, IV. p. oficyny. 6008

KOMPLET FORM DO KURBETONJWYCI, fabrykat Eudera, z pierścieniami i ubiżaczami sprzedam okazynie. Zgłoszenia „Skrytka 140 Kraków”. 5905

MŁOCARNIA kompletny garnitur parowy w dobrym stanie, 12 koni siły z uzadźcicia. Wiadomość do Adm. Gońca pod „Zaraz”. 5805

FUJRO DAMSKIE czarne zrebce tanio do sprzedania. Rynek 16, III. piętro. 5863

SPRZEDAM TANIO 2 pary trzewików męskich Nr. 43 w bardzo dobrym stanie Krupnicza 14, III. p. na prawo

Wozek doczepy do motocyklu modny, sprzedam korzystnie. Wiadomość Adm. Gońca pod „A. B.” 5810

OKAZYJNIE piękna lampa mościężna, 4 pal. Zyrantol, maszyna do prania, 20 parogów oprow. i różne inne rzeczy na sprzedaż. Zgłoszenia do Adm. n. Gońca pod „Okazyja”. 5901

Pianino (mahoni), pierwszorzędnej marki, okazynie do sprzedania. Wiadomość u lozney, Grodzka 64. 6051

KUPNO

KUPIĘ PARAWAN. Zgłoszenia do Adm. „Gońca Krak.” pod „Parawan”. 5901

Kupię sukienkę elegantską welnianą, granatową, młodoszoną. zgłoszenia do Adm. Gońca pod „sukienka”. 6118

Kupię franki batystowe lub lufiowe do okna weneck. Zgłoszenia do „Gońca Krak.” pod „kupno”. 6120

MATRYMONIALNE

Panna gospolarna, przystojna, z małym posażem wyjdzie za mąż. Droh. bycz, post. r. st. Tęga. 6061

KAWALER, jubiler, przystojny, brunet inteligentny, pragnie poznać miłą i muzykalną panią celem ożenku. Zgłoszenia tylko z fotografią do „Gońca Krak.” pod „Jubiler”. 6021

OSOBA MŁODA, przystojna, majątna poszukuje towarzysza do podróży któryby nie tylko był towarzyszem lecz i opiekunem. Zgłoszenia do Adm. Gońca pod „Atlanyk”.

Osoba młoda, wybitnie inteligentna, pragnie tą drogą nawiązać znajomość towarzyską. Zgłoszenia do Adm. Gońca Krak. pod „Wybitność”

ROZNE

Penyont urzędnika Zakopane. Krupówki, telefon 86. Otwarty przez cały rok, zupełnie odnowiony, po ożony do siońca, w ogrodzie, z otwartym widokiem na Tatry. Bardzo ciepły, posiada duże oskłone werandy do połunania, światło elektryczne. Kuchnia, łożnica, zdiowa i smaczni. Istotna skrzętna i uprzejma. Ceny niskie. Objady i kolacje dla dochodzących. 5993

FILATELISTA Kupujemy zbiory, znaczki pojed. nieze polskie i obce. Numery okaz. we trospekli zwyczajowe „UNIA” a nadesłaniem Mkp. 100. Redakcja „FILATELISTY” Lwów, ul. Złotona L. 30. 6050

Zgubiona dokumenta wojskowe w Ceglara Franciszką z Lwów, pow. Oświęcim. Nieważnia sę. 6559

Plano końskie, owies, słome przorożana, drzewo opłone i stęple kołniane dołatare a „ROBUR”, Kraków, Karmelicka t. 48. 5900

Posiadając lokal biurowy w śródmieściu, kilkumilionowy kapitał, rutynę handlową, poszukuję zastępcę poważnych firm na pensyę lub prowizję. Arkuszewski, Warszawa, Żelazna 47, mieszk. 14. 649

Panka Wincenty z Gorzowa, pow. Chrzanów, unieważnia zgubione „tymczasowe zaświadczenie demob.” z 1 marca 1921. 6061

Zgubił na partery wojskowe na nazwisko Uman Rafel, ur. 1896, Żelazowa, powiat Tarnów; w drodze z Warszawy do Krakowa, ewentualnie przy wsiadaniu w Warszawie, unieważnia sę. 6056

Stanisław Buczyński, przehodząc ulicą Krowoderską zgubieniem z portfelem pacierką z wolnienia z wojska. Łaskawo znalazca otrzyma nagrodę 1.000 mk., Mazowiecka Nr. 73. 6063

Zgubione dokumenta wojskowe. Sądka Stanisława, z Gorzowa, pow. Chrzanów, unieważnia sę. 6058

TRUSKLIWE MATKI!!!

Jedyną skuteczną przysypką dla dzieci jest PUDER BÉBÉ SZOFMAÑA polecany przez lekarzy specjalistów, zapobiegający opszłości, czerwoności ciała i różnym wysypkom skórnym. — Polecane jest również przetłuszczone MYDŁO BÉBÉ SZOFMAÑA niezbędna do kąpiel i mycia główki niemowlętom. 6017

10.000 kg. śrub

perwzorzędnej fabrykatu, sortowanych, najpotrzebniejszych wymiarów, dostarczy natychmiast po przystępnej cenie „PION”. Lwów, ulica Lwowska 43. Tel. 476. 6028

Advertisement for 'PŁOMBY STALOWE' (Steel Stamps) by 'Fabryka „MULTUM” Kraków, ulica Sołtyka L. 19. Includes an image of a stamp.

Advertisement for 'HURTOWNY SKŁAD' (Wholesale Store) by Leopold HUTTRER, Kraków, ul. Grodzka 43. Selling various goods like matches, pens, and batteries.

Advertisement for 'Na gwiazdkę! O 20% taniej' (For Christmas! 20% cheaper) by Miodowniki Toruńskie, Kraków, Zielona 12.

Advertisement for '„POLSKI GLOB” Towarz, Transportowo-Handlowe S. A.' regarding shares and dividends.

Advertisement for 'PIERWSZORZĘDNA INSTYTUCJA HANDLOWA' (First-class Commercial Institution) for coal organization.

Advertisement for 'Do sprzedania dwa kompletne urządzenia King-teatru' (For sale two complete King-theatre devices).

Advertisement for 'Wapienniki Pogorzyskie' (Lime from Pogorzyskie) by Ignacy Cypres.

Advertisement for 'IGNACY CYPRES' (Ignacy Cypres) selling various goods at low prices.

Advertisement for 'MASZYNY DO PISANIA i RACHOWANIA' (Writing and Calculating Machines) by W. KEYHA.

Advertisement for 'Świetna egzystencja dla okulisty' (Great existence for the oculist) by WPM 1987.

Advertisement for '„SKAŁA” Dom Towarowy dla Przemysłu Rolniczego i Technicznego' (The 'SKAŁA' Store for Agricultural and Technical Industry).

Advertisement for various goods like 'WANNY nosisdówki, TORTOWNICE, BLACHY' (Baths, Tortoiseshell, Tin).

POLSKIE TOWARZYSTWO HANDLOWE SP. AKC. W KRAKOWIE.

Podwyższenie kapitału akcyjnego z kwoty Mp. 100,100.000— na Mp. 150,150.000—

Postanowieniem Ministrów Przemysłu i handlu oraz Skarbu z dnia 7 listopada 1921 Sp. O. 1826 upoważnioną została Rada Nadzorcza Polskiego Towarzystwa Handlowego S. A. do podwyższenia kapitału zakładowego o Mp. 50,050.000— drogą nowej V. emisji 357.500 sztuk akcji na okaziciela opiewających, wartości nominalnej Mp. 140— każda, na tych warunkach, że 143.000 sztuk przyznano tytułem prawa poboru właścicielom akcji wszystkich poprzednich emisji, a to w stosunku jednej akcji nowej na pięć akcji starych, a 214.500 sztuk zostanie przydzielonych nowym akcjonariuszom.

Na tej podstawie rozpisuje się niniejszem

subskrypcję dla wykonania prawa poboru

na następujących warunkach:

I. Akcjonariusze dawni, posiadający akcje I., II., III. i IV. emisji, chcący wykonać prawo poboru — a to za 5 akcji dawnych emisji 1 nowa akcja V. emisji — mają w poniżej oznaczonym terminie przedłożyć swoje dawne akcje, bez arkuszy kuponowych, względnie tymczasowe świadectwa. Akcje te będą im natychmiast zwrócone po uwidocznieniu wykonania prawa poboru. Termin wykonania prawa poboru ustala się na sześć tygodni od dnia rozpisania niniejszej subskrypcji tj. najpóźniej do dnia 7 stycznia 1922 r.

II. Kurs nowych akcji V. emisji dla akcjonariuszy wykonujących prawo poboru Mp. 500— za sztukę, zaś dla nowych subskrybentów Mp. 700—.

III. Cena kupna ma być złożona w całości wraz z 5% odsetkami od tejże, od dnia 1 lipca 1921 do dnia złożenia.

IV. Nowe akcje uczestniczą w zyskach Spółki od dnia 1 lipca 1921 i wydane zostaną po sporządzeniu sztuk za zwrotem tymczasowych świadectw oraz potwierdzeń kasowych na uiszczoną wpłatę.

V. Repartycję nowych akcji nieobjętych przez dotychczasowych akcjonariuszy z tytułu wykonanego prawa poboru przeprowadzi Dyrekcyja według swego uznania w najkrótszym czasie po zamknięciu subskrypcji.

VI. Na wypadek nieprzyznania nowych akcji wróci Towarzystwo wpłacone kwoty wraz z 3% odsetek obliczonych od dnia wpłaty do dnia zwrotu.

Zgłoszenia na akcje przyjmują do dnia 7 stycznia 1922:

- w Krakowie: Polskie Towarzystwo Handlowe, S. A., Zarząd Główny, ul. Sławkowska 1,
- w Warszawie: Polskie Towarzystwo Handlowe, S. A., Oddział Warszawa, ul. Świętokrzyska 27, II. p.
- we Lwowie: Polskie Towarzystwo Handlowe, S. A., Oddział we Lwowie, ul. Kollątaja 8.
- w Gdańsku: Polskie Towarzystwo Handlowe, S. A., Oddział w Gdańsku, Hundegasse 46.

5933

REKLAMA DZWIGNIĄ HANDLU!

Polsko-Amerykański Bank Ludowy

Spółka akcyjna

Zakład główny w Krakowie, ul. Dunajewskiego L. 9.

Oddział w Warszawie, Plac Napoleona 5.

Nr. Telefonu:

w Krakowie 1557,
w Warszawie 22846.

5877

Adres telegraficzny:

Ludobank Kraków,
Ludamerbank Warszawa.

1205

załatwia wszelkie czynności bankowe, kupuje i sprzedaje efekty, waluty, dewizy i przekazy zagraniczne.

PRZYJMUJE ZLECENIA GIEŁDOWE.

ZAKŁADA SPÓŁKI PARCELACYJNE I PARCELUJE GRUNTA

NA RACHUNEK WŁASNY LUB WŁAŚCICIELA.